MANABII WA AGANO LA KALE

Lessoni ya 3 kwa ajili ya
17 Oktoba, 2026

«Yehoshafati akasimama na kusema, "Nisikilizeni, enyi Yuda na ninyi wenyeji wa Yerusalemu: Mwaminini Bwana, Mungu wenu, nanyi mtathibitishwa; waaminini manabii wake, nanyi mtafanikiwa."»

(2 Mambo ya Nyakati 20:20)

Katika nyakati za Agano la Kale, watu waliopokea ujumbe kutoka kwa Mungu ili kuwasiliana na wengine waliitwa waonaji au manabii (1 Sam. 9:9).

Walikuwa na uwezo wa kujua mambo yaliyofichika, na hata yale ambayo bado hayajatokea (1 Sam. 9:6), lakini kazi yao haikukomea hapo; ilijumuisha mengi zaidi. Bila shaka, uwezo huu haukutoka kwao wenyewe, bali ulitoka kwa Mungu.

Lakini pia kulikuwa na manabii wa uwongo ambao walinena "maono ya mioyo yao wenyewe" (Yer. 23:16

- Ni nani walioteuliwa kwa huduma ya kinabii?
- Manabii walitendaje?
- Manabii walifanya kazi gani?
- Ni wanawake gani waliokuwa na kipawa cha unabii?
- Manabii wa uwongo walikuwa na sifa gani?

NI AKINA NANI WALIOITWA KWENYE HUDUMA YA UNABII?

"Eliya alikuwa mwanadamu kama sisi. Aliomba kwa bidii kwamba mvua isinyeshe, na mvua haikunyesha juu ya nchi kwa miaka mitatu na nusu." (Yakobo 5:17 NIV)

Tunaweza kuanguka katika kosa la kuamini kwamba manabii walikuwa "wasimamiaji." Lakini Musa alijitetea kwa sababu alikuwa na matatizo ya kuongea (Kut. 4:10); Isaya alisema alikuwa na midomo michafu (Isa. 6:5); Yeremia alidhani alikuwa mdogo sana kwa kazi hiyo (Yer. 1:6). Eliya, ambaye alithubutu kumtishia Mfalme Ahabu kwa ukame mkubwa kwa sababu ya kutomcha Mungu kwake, anasemekana: "alikuwa mwanadamu kama sisi" (Yakobo 5:17).

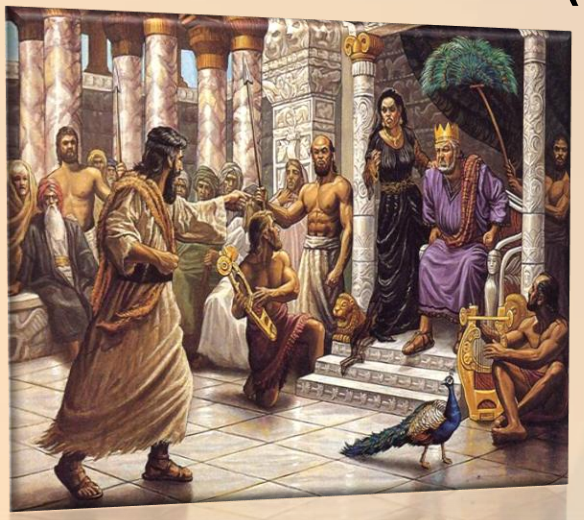

Baada ya kufanya muujiza mkubwa, Eliya alianguka kabisa chini ya tishio la kifo kutoka kwa Malkia Yezebeli (1 Wafalme 19:2-4).

Ni wazi kwamba Mungu hawachagui manabii wake kwa sababu wao ni wakamilifu. Anaona nini ndani yao? Upendo wao kwa Mungu na utayari wao wa kumtii.

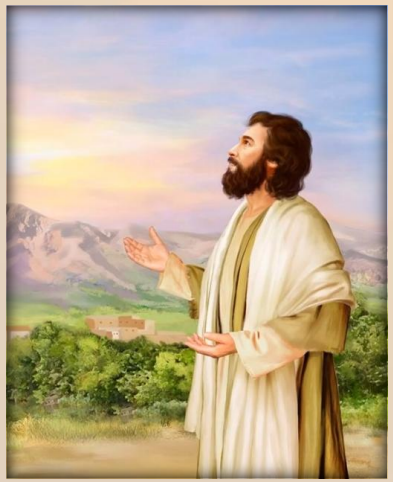

MANABII WALIENENDAJE?

"Lakini Mikaya akasema, 'Hakika kama Bwana aishivyo, ninaweza kumwambia tu kile ambacho Bwana ananiambia' " (1 Wafalme 22:14)

Mikaya alitokea mbele ya wafalme wawili, manabii 400 waliotoa ujumbe wa kupendeza, na mlinzi aliyemshauri abadilike kulingana na hali. (1 Wafalme 22:10-13). Hata hivyo, alisimama imara na kukataa kusema chochote isipokuwa kile ambacho Mungu alimfunulia (1 Wafalme 22:14).

Hawakuwa wakamilifu, lakini walikuwa wanaume na wanawake wa maombi, waaminifu kwa Neno, na watumishi wa Mungu na watu wake (1 Sam. 12:23; Yer. 42:4).

Kama wasemaji wa Mungu, manabii na manabii wa kike walijitahidi kuishi kulingana na wito wao (1 Sam. 12:3-4). Watu waliwajua kama "mtu wa Mungu," "mtu mwenye heshima" (1 Sam. 9:6).

Wale waliokataa kukubali ujumbe wao waliwachukia na kuwatishia (1 Wafalme 22:8, 27). Lakini licha ya shinikizo walilokabiliana nalo, manabii walitoa ujumbe wao kwa uaminifu.

NI KAZI GANI AMBAYO MANABII WALIFANYA?

"Pia, mtie mafuta Yehu mwana wa Nimshi awe mfalme juu ya Israeli, na umtie mafuta Elisha mwana wa Shafati kutoka Abeli-Mehola awe mrithi wako kama nabii." (1 Wafalme 19:16)

Miongoni mwa mambo mengine, manabii walitekeleza majukumu haya:

Pamoja na wafalme

- Waliwapaka mafuta (1 Wafalme 19:16)
- Waliwatia moyo walipofanya mema (2Nya. 15:8).
- Waliwakabili walipokosea (1 Wafalme 21:20)

Pamoja na makuhani

- Waliwakabili walipokosea (Mal. 2:1-2).

Pamoja na watu

- Waliwafundisha katika njia za Mungu (Mika 6:8)
- Waliwaambia dhambi zao (Isa. 58:1)
- Aliwaita watubu (Ezekieli 18:32)

Pamoja nasi

- Waliandika ujumbe wao (2Nya. 13:22

NI WANAWAKE GANI WALIOKUWA NA KARAMA YA UNABII?

"Basi Debora, nabii wa kike, mkewe Lapidothi, alikuwa akiwaongoza Waisraeli wakati huo" (Waamuzi 4:4 NIV)

Agano la Kale linataja manabii watano wa kike. Mmoja wao, Noadia, alikuwa nabii wa uwongo (Neh. 6:14 Kuhusu mwingine, mke wa Isaya, hatujui ikiwa anaitwa nabii kwa sababu alikuwa na kipawa hicho, au kwa sababu alikuwa mke wa nabii (Isa. 8:3)

Miriamu Kama nabii wa kike, aliwaongoza wanawake kuimba baada ya kuvuka Bahari ya Shamu. Pia aliwasaidia ndugu zake kuwaongoza watu wakati wa safari yao ya kidini jangwani (Kut. 15:20; Mik. 6:4).

DEBORA Alishikilia nafasi mbili za kuwa nabii wa kike na mwamuzi, na aliwaongoza watu katika vita dhidi ya Sisera, pamoja na Baraki. Baada ya ushindi, aliimba wimbo wa kinabii wa sifa (Waamuzi 4:4-9; 5:1).

HULDA. Yosia alimshauriana naye kuhusu kitabu cha Sheria kilichokuwa kimepatikana. Mbali na kujibu swali la mfalme, alimwambia maneno ya kumtia moyo (2 Wafalme 22:14-20).

NI TABIA GANI AMBAZO MANABII WA UWONGO WALIKUWA NAZO?

"Ndipo Bwana akaniambia, 'Manabii wanatabiri uwongo kwa jina langu. Sikuwatuma wala sikuwaweka wala sikuzungumza nao. Wanawatabiria ninyi maono ya uwongo, uaguzi, ibada za sanamu na udanganyifu wa akili zao wenyewe.' " (Yeremia 14:14 N)

Si wote waliotabiri walifanya hivyo kwa sababu walikuwa wamepokea ujumbe kutoka kwa Mungu (Yer. 14:14) Ujumbe wao ulikuwa nini, na kwa nini waliutoa?

- **Walivumbua unabii wao wenyewe (Eze. 13:2, 17)**
- **Walisema kile ambacho watu walitaka kusikia (Ezekieli 13:16)**
- **Hawakusema dhidi ya dhambi (Ezekieli 13:22)**
- **Walikuwa wakitafuta faida binafsi (Ezekieli 13:19)**

Kwa nini mtu adai kuzungumza kwa niaba ya Mungu akiwa anajua kwamba si kweli? Kujidanganya? Tamaa ya kutambuliwa au faida ya kifedha au nyingine?

Jambo la kusikitisha zaidi kuhusu manabii wa uongo ni kwamba kuna watu wanaowasikiliza na kuwafuata. Wanapenda kile wanachosema kwa sababu hakihitaji juhudi na hakichochei dhamiri zao. Lakini kufuata njia yao hupelekea kifo tu.

Nabii wa kweli sikuzote huonya kuhusu hatari za dhambi, na kuwahimiza watu wawe waaminifu bila kujali matokeo.

“Hakuna hata mmoja wa mitume na manabii aliyewahi kudai kwamba hana dhambi. Wale ambao wameishi karibu na Mungu, wale ambao wangetoa maisha yenyewe badala ya kufanya tendo baya kwa kujua, wale ambao Mungu alikuwa amewaheshimu kwa nuru na nguvu ya kimungu, wamekiri dhambi ya asili yao wenyewe. Hawakuweka tumaini lao katika mwili, wala hawakudai haki yao wenyewe, bali wameitumainia kabisa haki ya Kristo.

EGW (The Acts of the Apostles, uk. 591)

KIAMBATISHO: MWITO WA UNABII WA ELLEN G. WHITE

Baada ya maono yake ya kwanza, Ellen alihisi hajajiandaa vya kutosha kutimiza huduma yake ya kinabii. Akiwa na afya duni na elimu ndogo, msichana huyo mwenye umri wa miaka 17 alijihisi hastahili na hawezi kutekeleza wajibu wake.

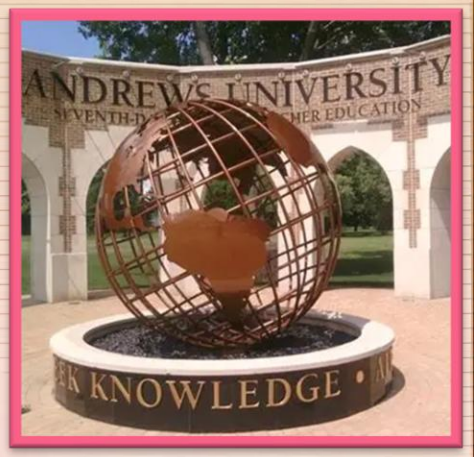

Wiki moja baada ya maono yake ya kwanza, alipata maono ya pili ambapo alionywa kuhusu changamoto ambazo angekabili. Baada ya maombi mengi, na kuhimizwa na baadhi ya ndugu na dada zake, hatimaye Ellen alikubali wito wake.

Chini ya miaka ishirini, baada ya kupokea maono mengi, na kuungwa mkono na mumewe –James White–, alikuwa amesaidia kuweka misingi ya Kanisa la Waadventista Wasabato (lililoanzishwa rasmi mwaka 1863).
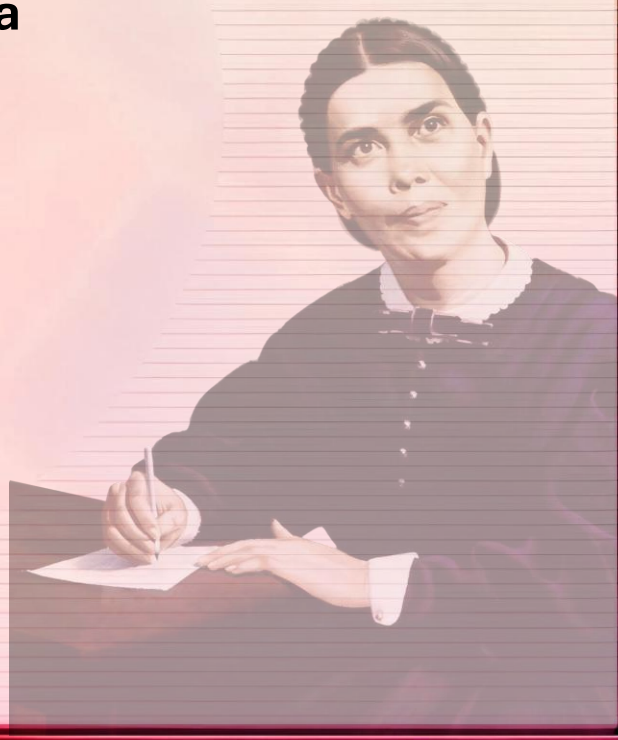
Huduma yake ilikuwa muhimu katika kuanzisha mifumo ya afya na elimu ya Waadventista, na aliacha takribani kurasa 100,000 za maandishi yaliyoongozwa na Roho ambayo yanaendelea kuwasilisha maagizo ya kimungu ulimwenguni kote.